

РЕШЕНИЕ

№ 838

гр. София, 13.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Д СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Здравка Иванова

Членове: Наталия П. Лаловска
                  Яна Борисова

при участието на секретаря Екатерина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Наталия П. Лаловска Въззивно гражданско дело № 20231100500544 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ищеца Е. Б. Г. срещу решение № 20061921/13.10.2022г., постановено по гр. дело № 1581/2020г. по описа на СРС, 64-и състав, **в частта**, в която СРС е отхвърлил предявените срещу ответника Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР осъдителни иски по чл. 178, ал. 1, т. 3, вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за разликата над сумата 189.60 лева до пълния предявен размер от 1 568.57 лева, представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд въз основа на превръщане на нощните часове в дневни за периода от 01.01.2017г. до 01.01.2020г. и за разликата над сумата 46.67 лева до пълния предявен размер от 251.93 лева – обезщетение за забава в размер на законната лихва считано от първо число след изтичане на всяко тримесечие или за общ период на забавата от 01.04.2017г. до 13.01.2020г. и на ответника са присъдени разноски.

Жалбоподателят намира, че атакуваното съдебно решение в обжалваната част било неправилно, постановено в нарушение на материалния закон. Правилно СРС приел, че на ищеца се дължало заплащане на положения извънреден труд в резултат на преобразуването на нощния труд по правилото на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ, но неправилно кредитирал първоначалното оспорено заключение на изслушаната по делото ССЧЕ. По делото се установявало, че през исковия период ищецът полагал труд на 24-часови

дежурства, като работното време се изчислявало сумирано. Положените часове нощен труд били 1 744 часа, който преобразуван с приетия в НСОПЗ коефициент се равнявал на 1 993.39 часа дневен труд. Разликата от 249 часа се явявала извънреден труд и не била заплатена. Моли за отмяна на решението в обжалваната част и уважаване на исквете в пълните предявени размери.

Въззиваемата страна Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР в срока по чл. 263, ал. 1 ГПК не е депозирала писмен отговор на въззивната жалба. В хода на въззивното производство не заявява становище.

В частта, в която СРС уважил предявените искове по чл. 178, ал. 1, т. 3, вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, като необжалвано, първоинстанционното съдебно решение е влязло в законна сила.

Предвид нормата на чл. 269 ГПК въззивната инстанция дължи проверка за валидността на решението, за неговата допустимост, в обжалваната част, а за правилността му единствено на въведените в жалбата основания.

При изпълнение правомощията си по чл. 269 ГПК настоящият въззивен състав намира обжалваното решение за валидно и допустимо.

Първоинстанционното съдебно решение в обжалваната част е правилно на въведените във въззивната жалба основания по следните мотиви:

От представените по делото и неоспорени служебни бележки изх. № 764р-9156, 9157 и 9158, всички от 20.11.2019г., справка относно дадените дежурства рег. № 561400-133/24.06.2020г., а и безспорно между страните, съдът приема за установено, че през исковия период страните били обвързани от валидно служебно правоотношение, в рамките на което ищецът Е. Б. Г. изпълнявал при ответника длъжността командир на екип в Пета РСПБЗН към СДПБЗН при ГДПБЗН - МВР.

По делото са изслушани две заключения на ССЧЕ – изготвено от вещото лице И. П., оспорено от ищеца и повторна експертиза, изготвена от вещо лице С., неоспорено от страните. Установява се, че през исковия период ищецът Е. Б. Г. полагал при ответника нощен труд, за което ответникът му заплатил възнаграждение. Даден е и вариант на преизчисляване на нощния труд в дневен с коефициент 1.143, която разлика не била овъзмездена.

По въпроса „При отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи приложими ли са разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба/ или следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове ?“ е постановено Тълкувателно решение № 1/15.03.2023г. по тълкувателно дело № 1/2020г. на ОСГК на

ВКС. Съобразно задължителното тълкуване на ВКС при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи не са приложими разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба/ и следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове.

В мотивите си към същото тълкувателно решение ВКС възприема становището, че ЗМВР е специален нормативен акт, регламентиращ статута на служителите, работещи в системата на МВР, което обосновава различен метод на правно регулиране на работното време и трудовото възнаграждение и че в него няма препращаща норма, която да даде основание да се прилагат субсидиарно разпоредбите на КТ и на издадените въз основа на него подзаконовни нормативни актове, в т.ч. и НСОРЗ. Съгласно чл. 46, ал. 2, изр. 1 ЗНА, за да се приложи правна уредба по аналогия са необходими определени предпоставки. Първата предпоставка е празнота в закона. По задължителен за съдилищата начин (чл. 130, ал. 2 ЗСВ) е прието, че ЗМВР не съдържа празнота относно продължителността на работното време на служителите в МВР, изразено в брой на часовете. Анализирайки разпоредбата на чл. 187, ал. 1 ЗМВР ВКС приема, че по смисъла на същата норма „8 часа дневно“ означава 8 астрономически часа, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага – през деня, в неговата „светла“ част и през нощта – в неговата „тъмна“ част, в последната хипотеза от 22 часа до 6.00 12 часа. Съпоставката на нормите на чл. 187, ал. 1 и 3 ЗМВР с чл. 140 КТ показва, че разпоредбите на ЗМВР установяват по-голяма продължителност на работното време на нощния труд на служителите от МВР в сравнение с тази на работниците и служителите по трудово правоотношение. Различието - установената с разпоредбите на ЗМВР по-голяма продължителност на работното време на нощния труд за служителите от МВР се аргументира с основните функции на МВР, регламентирани в чл. 2, ал. 1 ЗМВР. Разпоредбите на чл. 179 и чл. 187, ал. 9 ЗМВР са делегиращи законови норми, които предвиждат условията и реда за полагане на нощен труд, включително отчитането му и заплащането да се извършват със съответните актове - наредба и заповед. С последната, представляваща индивидуален административен акт, се предвижда министърът на вътрешните работи да определя размера на възнаграждението за положен нощен труд. Действително в издадените наредби липсва правило като това на чл. 9, ал. 2 НСОРЗ, но липсата е обяснима с волята на законодателя да не се създава норма за преобразуване на нощни часове в дневни. Не са налице и останалите две предпоставки за прилагането на чл. 46, ал. 2, изр. 1 ЗНА. ВСК приема, че случаите по ЗМВР и по КТ не са сходни. Трудовото правоотношение е насочено към изпълнение на частен интерес, а служебното правоотношение се реализира за осъществяване на държавна власт, т.е. като вид

правоотношения те са различни, а не сходни. Становището на ВКС е, че прилагането на НСОПЗ към служебните правоотношения няма да обезпечи постигането на законова цел, доколкото методите на регулиране на отношенията и заложената в чл. 187, ал. 1 ЗМВР воля на законодателя е да се прилага еднаква продължителност на работното време през деня и нощта – „8 часа дневно“, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага - през деня или през нощта. При разработването на ЗМВР, законодателят е съобразил спецификата на служебните правоотношения и равенството на гражданите пред закона, като неблагоприятните последици от полагането на нощен труд от служители на МВР се компенсира със съответните компенсаторни механизми - допълнително възнаграждение за прослужено време - чл. 178, ал. 1, т. 1 ЗМВР, по- голяма основен платен годишен отпуск /чл. 189, ал. 1 ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл. 234, ал. 1 ЗМВР/, по - благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски и по - благоприятни условия за придобиване право на пенсия /чл. 69, ал. 2 КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл. 69 КСО/ и др.

Като се съобрази даденото от ВКС тълкуване, че работното време на държавните служители в МВР се отчита по специален ред следва, че е недопустимо към техните правоотношения по аналогия да се приложи ЗДСл или КТ, в това число - конвертиране на часовете труд положен през нощта в дневни часове с коефициент 1.143.

ВКС изрично излага в мотивите си към тълкувателното решение, че горното разрешение съответства на правото на ЕС, а чл. 8 и чл. 12, б. „а“ от Директива 2003/88/ЕО, съгласно решение на СЕС по дело № C-262/20, следва да се тълкуват в смисъл, че не се налага да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите, е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня, а Хартата на основните права на ЕС, в чл. 20 и чл. 31 допуска определената в законодателството на държава-членка нормална продължителност на нощния труд от 7 часа за работещите в частния сектор да не се прилага за работещите в публичния сектор, включително за полицаите и пожарникарите, ако такава разлика в третирането се основава на обективен и разумен критерий, т.е. свързана е с допустима от закона цел на посоченото законодателство и е съразмерно на тази цел.

Ето защо, при съобразяване на горното задължително във връзка с нормата на чл. 130, ал. 2 ЗСВ тълкуване следва да се приеме, че в случая не могат да се прилагат субсидиарно издадените по приложение на Кодекса на труда подзаконови нормативни актове. Като се съобразят постановките в ТР № 1/2023 г. на ВКС, следва да се направи

извод, че в случая е неприложим чл. 9, ал. 2 от НСОПЗ, според който при сумарно изчисляване на работното време нощните часове се превръщат в дневни с коефициент, равен на съотношението между нормалната продължителност на дневното и нощното работно време, установени за подневно отчитане на работното време за съответното работно място.

Предявеният иск по чл. 178, ал. 1, т. 3, вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР за допълнително възнаграждение за положен извънреден труд под формата на нощен труд, получен чрез преизчисляване на нощния труд с коефициент 1.143, се явява неоснователен.

Претенцията по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за обезщетение за забавено изпълнение е акцесорна спрямо главния дълг за допълнително възнаграждение за извънреден труд и предвид горните изводи на съда по иска по чл. 178, ал. 1, т. 3, вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, също е неоснователна.

По посочените по – горе съображения (поради постановяване на ТР №1/2023г. на ОСГК на ВКС по спорния въпрос), първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в обжалваната част.

По разноските:

С оглед изхода на спора право на разноски пред СГС има ответникът. Същият не е заявил претенция за разноски, предвид на което с решението си въззивният съд не присъжда такива.

Воден от горните мотиви, Софийски градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20061921/13.10.2022г., постановено по гр. дело № 1581/2020г. по описа на СРС, 64-и състав, **в частта**, в която са отхвърлени предявените от Е. Б. Г., ЕГН *****, срещу Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – МВР, осъдителни иски по чл. 178, ал. 1, т. 3, вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за разликата над сумата 189.60 лева до пълния предявен размер от 1 568.57 лева, представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд въз основа на превръщане на нощните часове в дневни за периода от 01.01.2017г. до 01.01.2020г. и за разликата над сумата 46.67 лева до пълния предявен размер от 251.93 лева – обезщетение за забава в размер на законната лихва считано от първо число след изтичане на всяко тримесечие или за общ период на забавата от 01.04.2017г. до 13.01.2020г.

В частта, в която исковите по чл. 178, ал. 1, т. 3, вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, и чл. 86, ал. 1 ЗЗД са уважени, като необжалвано, първоинстанционното съдебно решение е влязло в законна сила.

Решението не подлежи на касационно обжалване на основание чл. 280, ал. 3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____